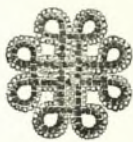




ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ ΦΑΡΜΑΚΙΔΗΣ



## Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Β. ΒΑΜΒΕΤΣΟΣ

Πρόεδρος του τμήματος διαλέξεων  
της 'Ιστορικής και Λαογραφικής 'Εταιρείας  
των Θεσσαλών

ΣΚΙΑΓΡΑΦΕΙ ΤΟΝ

## ΘΕΟΚΛΗΤΟΝ ΦΑΡΜΑΚΙΔΗΝ

ἐπὶ τῆ ἐπετείῳ τῶν ἑκατῶν χρόνων ἀπὸ τοῦ θανά-  
του του εἰς τὴν δοθεῖσαν διάλεξιν ἐν τῇ αἰθούσῃ  
τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Ο ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ»

Τὸν Θεόκλητον Φαρμακίδην ἐχαρακτήρισεν ὁ ἀείμνη-  
στος καθηγητὴς καὶ ἀκαδημαϊκὸς Δημήτριος Μπαλάνος ὡς  
«μίαν ἐκ τῶν ἐξοχωτέρων φυσιογνωμιῶν τῆς νεωτέρας  
Ἑλλάδος καὶ τὸν διαπρεπέστερον θεολόγον τοῦ 19<sup>ου</sup>  
αἰῶνος ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἐκκλησίᾳ».

Ὁ ἔχων δὲ τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ὁμιλήῃ, προλογίζων τὴν περὶ  
Οἰκονόμου διάλεξιν τοῦ σημερινοῦ ρήτορος, ἐξεδήλωσε  
τὴν ἀδίστακτον προτίμησίν του πρὸς τὸν Φαρμακίδην, τὸν,  
ἐναντι τοῦ συντηρητικοῦ ἀντιπάλου του, φιλελεύθερον,  
ἀλλ' ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς ὀρθοδοξίας πάντοτε, τὸν δεύ-  
νουν, τὸν κριτικόν, τὸν ἐχθρὸν τῆς ὑποκρισίας καὶ δεισι-  
δαιμονίας, τὸν εἰλικρινῆ, τὸν πραγματικῶς εὐσεβῆ καὶ κά-  
τοχον χριστιανικῶν ἀρετῶν, προσέτι δὲ μέχρι φανατισμοῦ  
φιλόπατριν — διὰ νὰ μεταχειρισθῶ καὶ πάλιν χαρακτη-  
ρισμοὺς δοθέντας ὑπὸ τοῦ Δημητρίου Μπαλάνου.

Θὰ δικαιολογήσετε βεβαίως τὴν προτίμησιν καὶ τὴν  
συμπάθειαν αὐτὴν ὀφειλομένην εἰς τὴν μεταξύ μας ἐκλε-  
κτικὴν συγγένειαν. Διότι ὁ ὑπέροχος ἐκεῖνος ἀνὴρ ἐχρη-  
σιμοποιεῖ ὡς μοτίβα τῶν ἀγώνων του τὸ τοῦ Χρυσοστόμου:  
οὐδὲν τῆς ἀληθείας φανερώτερον ἢ ἰσχυρότερον γέ-  
νοιτ' ἄν, ὡσπερ τοῦ ψεύδους οὐδὲν ἀσθενέστερον, κἂν  
μυριάκις παραπετάσμασι συσκιάζηται. Ἡ δὲ ἀλήθεια γυ-  
μνὴ πρόκειται πᾶσι τοῖς βουλομένοις αὐτῆς τὴν ὥραν  
περισκοπεῖν καὶ οὔτε λανθάνειν βούλεται οὔτε κίνδυ-  
νον δέδοικεν οὔτε ἐπιβουλὰς τρέμει,

ἢ τὸ τοῦ Ἱερωνύμου:

Ἐάν ἐκ τῆς ἀληθείας γεννᾶται σκάνδαλον, σκοπιμώτε-  
ρον ἐπιτρέπεται νὰ γεννηθῇ σκάνδαλον παρὰ νὰ παρα-  
λείπεται ἡ ἀλήθεια.

Πῶς νὰ θυσιάσῃ κανεὶς τὸν ἄνδρα, ὁ ὁποῖος εἰς μίαν  
ταραχῶδη ἐποχὴν ἔγραφεν:

«Ἴσως κατακριθῶμεν παρὰ τινων, ὅτι ἔστιν ὅπου ἐγρά-  
ψαμεν ἐλευθερώτερον, σφοδρότερον, αὐστηρότερον, τολ-  
μηρότερον. Ἐγράψαμεν καθὼς ἐπλάσθημεν ἐκ φύσεως.  
Ἄν ἔγραφεν ἕτερος, ἄλλην φύσιν ἔχων, ἤθελε γράφει  
ἄλλως καὶ ἤθελε γράφει μὲν καὶ εἰπεῖν καὶ αὐτὸς τὰ  
αὐτὰ, πλὴν κατ' ἄλλον τρόπον. Δὲν κρύπτομεν ὅτι ἡ  
ἀλήθεια λέγεται πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως. Ἄλλ' ἡμεῖς  
ἓνα μόνον τρόπον ἐδιδάχθημεν ἐκ φύσεως — τὸν εὐθύν.—  
Ἡ πονηρία καὶ ὁ δόλος εἶναι ἀσυμβίβαστα πρὸς τὸν  
χαρακτήρα ἡμῶν».

Ὅπως καὶ τοῦ πρὸς Ὑμᾶς ὁμιλοῦντος.

Ποῖος ἦτο ὁ Θεόκλητος Φαρμακίδης θὰ σᾶς ἱστορήσῃ  
μὲ σύνηθες γλαφυρὸν ὕφος ὁ ἀγαπητὸς συνάδελφος καὶ  
φίλος, ὁ ρήτωρ τῆς ἀπομινθῆς βραδυᾶς.

Ἄλλὰ θὰ ἐπιτρέψετε εἰς ἓνα παλαιὸν διάκονον τοῦ ἐκ-  
κλησιαστικοῦ δικαίου νὰ ἐξάρῃ τὴν συμβολὴν τοῦ Θεο-  
κλήτου Φαρμακίδη εἰς τὴν τακτοποίησιν τῶν μετὰ τὴν  
ἀπελευθέρωσιν τοῦ πρώτου τμήματος τῆς χώρας προκυ-  
ψάντων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων. Μέλος, μαζί μὲ τὸν  
Πανουτσον Νοταρᾶν, τὸν Σκαρλάτον Βυζάντιον, τὸν Κων-  
σταντῖνον Σχινᾶν καὶ δύο ἐπισκόπους, τῆς ἐξαμελοῦς ἐπι-  
τροπῆς τὴν ὁποίαν κατέστησε τὸ β.δ. τῆς 27 Μαρτίου  
(ν.ἡ.) 1833 διὰ νὰ

πληροφορηθῇ περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἐλληνικῆς ἐκ-  
κλησίας καὶ τῶν μοναστηρίων καὶ νὰ προβάλλῃ τὰ πρὸς  
βελτίωσιν τῆς θέσεως τῆς ἐκκλησίας μέσα, ἰδίως δὲ τὰ  
πρὸς διοργάνωσιν τοῦ ἀνωτέρου καὶ κατωτέρου κλήρου  
καὶ τὰ πρὸς σύστασιν ἀνωτάτης ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς,  
ὑπῆρξεν ὁ πρωταγωνιστὴς τῆς διὰ τοῦ β.δ. 13 Ἰουλίου  
1833 συγκληθείσης καὶ κατὰ κλιμάκια ὡς ἐκ τῶν τότε περι-  
στάσεων συνελθούσης εἰς τέσσαρας συνεδριάσεις συνό-  
δου τῶν μητροπολιτῶν, ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐπισκόπων τοῦ  
Κράτους, ἡ ὁποία ἐξέφρασεν ἐξ ὅλης καὶ καθόλης τὴν  
ἐπιθυμίαν της νὰ διακηρυχθῇ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ὅτι  
ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τοῦ  
βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ἐν πνεύματι μὴ ἀναγνωρίζουσα  
ἄλλην κεφαλὴν εἰμὴ τὸν ἀρχηγὸν τῆς Χριστιανικῆς πί-  
στεως, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, εἶναι αὐτοκέ-  
φαλος καὶ ἀνεξάρτητος ἀπὸ πάσης ἄλλης ἐξουσίας, φυ-  
λαττομένης ἀπαραχαράκτου τῆς δογματικῆς ἐνότητος, κατὰ  
τὰ παρὰ πασῶν τῶν ὀρθοδόξων Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν  
ἀνέκαθεν πρεσβευόμενα.

Ὑπῆρξεν τέλος, ἂν μὴ ὁ μόνος, ὁ κύριος συντάκτης τοῦ  
β.δ. τῆς 23 Ἰουλίου 1833 τοῦ γνωστοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Δια-  
κήρυξις περὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλη-  
σίας». Πῶς ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ ἄλλως; Παρὰ τὸν ἀπαγχο-  
νισμόν τοῦ Πατριάρχου καὶ ἄλλων Ἱεραρχῶν, δὲν εἶχε  
λησμονῆσει τὸ μόλις ἐλευθερωθὲν ἔθνος τὰς προτροπὰς  
καὶ τοὺς ἀφορισμοὺς τοῦ Πατριαρχείου κατὰ τῶν ἀγωνι-  
στῶν τοῦ 1821. Δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀνεχθῇ ὅπως ἡ Ἐκ-  
κλησία του κυβερνᾶται ἀπὸ Κορυφὴν λειτουργοῦσαν ὑπὸ  
τὰς λόγχας τοῦ προαιωνίου ἐχθροῦ τοῦ γένους καὶ δυναμέ-



νου νά υποταχθῆ εἰς τὰ κελεύσματα ἢ τὰς ἀπειλάς αὐτοῦ, ὅταν τὸ Ἔθνος ἐπίστευεν ἀκόμη εἰς τὴν «μεγάλην ἰδέαν».

Ἄλλὰ καὶ ἀπὸ καθαρῶς ἐκκλησιαστικῆς ἀπόψεως, πλὴν τῆς σωφείας πραδειγμάτων ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας εἶχομεν τὴν συχνάκις ὑπὸ τοῦ Φαρμακίδου ἐπαναλαμβανομένην ἐπὶ τὸν τοῦ μεγάλου Φωτίου:

«τὰ ἐκκλησιαστικά καὶ μάλιστα τὰ περὶ τῶν ἐνοριῶν δίκαια ταῖς πολιτικαῖς ἐπικρατεῖαις τε καὶ δοικησεσι συµμεταβάλλεσθαι εἴωθεν».

Ἐπὶ ἤρξε λοιπὸν εὐλογος ἢ ἀγανάκτησις τοῦ κατὰ τῶν παρασκηνίων, τῶν δολιοτήτων, τοῦ Συνοδικοῦ Τόμου τοῦ 1850, ἄλλα ἀπαντήσαντος εἰς τὰ τελείως διαφόρως ἀπὸ ἐλληνικῆς πλευρᾶς ἀνακοινωθέντα καὶ ζητηθέντα. Καὶ ἂν ὑπῆρξεν ἴσως ὑπὲρ τὸ δέον δριμύς, ὁμιλῶν περὶ τῆς:

«πολλῆς ἐν τῷ ἐγγράφῳ αὐτῷ ἐκκεχυμένης κακίας καὶ κακοηθείας, τῆς ἀναιδουῆς ἐξυβρίσεως τῆς Ἑλλάδος, τῆς ἀσυνειδήτου καταφρονήσεως καὶ βεβηλώσεως τῶν ἱερωτάτων»

ἢ σχηματίζων ἐκ τῶν ἐν τῇ πατριαρχικῇ συνόδῳ τῶν πέντε πρώην καὶ ἐνός ἐν ἐνεργείᾳ Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων καὶ δεκατριῶν μητροπολιτῶν λεχθέντων τὴν «ἀδίστάκτον» πεποιθήσιν:

«ὅτι ἐπεκαλέσθησαν μὲν τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος οἱ συγκροτήσαντες αὐτὴν, πλὴν ὑπὸ τοῦ πνεύματος τῆς πονηρίας, τοῦ δόλου καὶ τῆς ἐπιβουλῆς κυρίως καὶ ἀληθῶς ἐνεπνέοντο καὶ ὠδηγοῦντο»

ὅπως γράφει εἰς τὸ ἀριστούργημά του «ὁ Συνοδικὸς Τόμος ἢ περὶ ἀληθείας» τοῦ ὁποίου κάθε λέξιν αὐτόχρομα

ἐρροφῶμεν πρὸ πενήκοντα ἀκριβῶς ἐτῶν μέχρι καὶ τῶν μεταμεσονυκτιῶν ὥρων κατὰ τὰς ἐν Βερολίῳ σπουδὰς μας.

Ἄδικος ὅμως δὲν ὑπῆρξε. Δι' αὐτὸ καὶ δὲν θὰ πρέπει νά γίνεταί τὸση κατάχρησις καὶ σήμερον ἐτι τοῦ Συνοδικοῦ ἐκείνου Τόμου, ὁ ὁποῖος ἀπὸ οὐδεμιᾶς ἀπόψεως τιμᾷ τὴν Ὁρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, ὡς πᾶς ἀντικείμενικὸς κριτὴς θέλει πεισθῆ ἀναγινώσκων τὸ ἔργον αὐτὸ τοῦ Θεοκλήτου Φαρμακίδου.

Εἶναι δυστύχημα ὅτι σήμερον δὲν ὑπάρχουν Φαρμακίδαι. Ἐὰν ἔζη ὁ ἀείμνηστος ἀνὴρ, τὸν ὁποῖον σήμερον τιμῶμεν, θὰ διερρήγγυε τὰ ἱμάτιά του πρὸ τοῦ μωσαϊκοῦ τὸ ὁποῖον παρουσιάζει σήμερον ἡ Ἐκκλησία τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος.

Αὐτοκέφαλος μόνον κατὰ τὰς πρὸ τῶν πολέμων τοῦ 1912)1913 ἐπαρχίας αὐτῆς,

Διοικητικῶς αὐτοκέφαλος ἀλλὰ πνευματικῶς ὑποτεταγμένη κατὰ τὰς λεγομένας νέας χώρας, τῶν ὁποίων οἱ Μητροπολίται μνημονεύουν καὶ τὸν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως,

Διοικητικῶς αὐτοκέφαλος ἀλλ' ἀνεξάρτητος ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἢ Ἐκκλησία τῆς Κρήτης καὶ αὐτὴ πνευματικῶς ὑποτεταγμένη εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, Διοικητικῶς καὶ πνευματικῶς ὑποτεταγμένη ἢ Ἐκκλησία τῆς Δωδεκανήσου.

Καὶ ταῦτα ὅταν ἐν ἡμέραις ἐλληνοτουρκικῆς προσεγγίσεως τὸ Πατριαρχεῖον χειμάζεται καὶ ὁ Πατριάρχης καλεῖται νά ἐξετασθῆ ὡς μάρτυς ἐνώπιον τουρκικοῦ ἐκτάκτου δικαστηρίου, ἄλλως προσαχθήσεται βιαίως.



## ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ

### ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Τὰ δεινοπαθήματά σας, εἰς ἃ ὑπέκεισθε ἐκ τῶν ἑσχάτως εἰσβαλόντων Κιρκασίων καὶ Βασιλοζούκων ἐν τῇ ὑμετέρᾳ χώρᾳ, καὶ ἅτινα περιῆλθον εἰς γνῶσιν ἡμῶν δι' ἐγγράφων καὶ προφορικῶν διαβεβαιώσεων ὑμῶν τῶν κατοίκων Θεσσαλίας, προὐκάλεσαν τὴν εἰσοδὸν τοῦ ὑπ' ἐμὲ Στρατοῦ εἰς τὴν χώραν σας.

Θεσσαλοὶ! Σκοπὸς τῆς ἐλεύσεώς μου μεταξὺ ὑμῶν, εἶναι νά προστατεύσω τὴν τιμὴν, ζωὴν, καὶ τὴν περιουσίαν ἀπάντων τῶν κατοίκων ἄνευ διακρίσεως θρησκείματος. Ἐνοῦενος δὲ μεθ' ὑμῶν, πέποιθα, ὅτι ἅπαντες θέλομεν συντελέσει πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς τάξεως καὶ εὐημερίας τῆς χώρας.

Ο

ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΟΥ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΙ, ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΣΚΑΡΛΑΤΟΣ ΣΟΥΤΖΟΣ



ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΗΣ ΖΑΓΟΡΑΣ

ΤΥΧΗ ΑΓΑΘΗ.

ΕΔΟΞΕ ΤΩ, ΤΩΝ ΖΑΓΟΡΑΙΩΝ ΚΟΙΝΩΙ  
ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΝ  
ΑΝΔΡΑ ΕΞΟΧΟΝ ΓΕΓΟΝΟΤΑ, ΚΑΛΩΣ ΚΑ-  
ΓΑΘΩΣ ΤΕΥΣ ΚΑΙ ΝΥΝ ΒΙΩΣΑΜΕΝΟΝ,  
ΤΩΝ ΠΙΕΡΙΩΝ ΟΑΡΙΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑ-  
ΤΑ, ΤΗΝ ΕΥΑΝΔΡΟΝ ΦΥΣΑ ΣΑΝ ΕΝΤΗΙΔΕ  
ΚΑΙ ΕΝΤΗΙ ΖΕΝΗΙ ΤΙΜΗΣΑΝΤΑ, ΤΑ ΚΑΤ' ΑΥ-  
ΤΗΝ ΚΑΜΑΤΗΔΟΝ ΔΙΦΗΣΑΝΤΑ ΚΑΙ ΠΟΛ-  
ΛΟΙΣ ΠΟΝΗΜΑΣΙ ΤΟ ΑΥΤΗΣ ΚΛΕΟΣ ΤΗΛΕ-  
ΚΑΥΤΟΝ ΑΠΕΡΓΑΣΑΜΕΝΟΝ, ΒΙΒΛΩΣ Δ' Υ-  
ΠΕΡΑΙΣΧΙΛΙΑΣ ΤΑΥΤΗΙ ΠΡΟΣ ΕΝΕΓΚΟΝΤΑ  
ΤΩ ΠΝΕΥΜΑΤΙ ΑΥΖΕΙΝ ΤΩΣ ΟΜΟΧΩΡΩΣ,  
ΑΝΑΚΗΡΥΞΑΙ ΤΩΤΟΝ ΜΕΤΑΝ ΔΩΡΗΤΗΝ,  
ΔΟΘΗΝΑΙ ΤΟΔΕ ΤΟ ΦΗΦΙΣΜΑ ΤΩΤΩΙ ΕΝ  
ΕΠΙΣΗΜΩΙ ΕΟΡΤΗΙ ΚΑΙ ΑΝΑΓΡΑΦΗΝΑΙ  
ΤΟ ΑΥΤΩ ΟΝΟΜΑ ΕΝ ΤΗΙ ΟΙΚΕΙΑΙ ΤΩΝ ΔΩ-  
ΡΗΤΩΝ ΣΤΗΛΗΙ. ΑΓΗΡΩ ΕΝΕΚΑ ΜΝΗΜΗΣ  
ΤΟΙΣ ΕΠΙΓΕΝΗΣΟΜΕΝΟΙΣ.

ΕΓΕΝΕΤΟ ΕΝ ΖΑΓΟΡΑΙ  
ΤΗΙ ΔΕΚΑΤΗΙ ΔΕΚΕΜΒΡΙΩ  
ΕΤΩΣ ΧΙΛΙΟΥΣ ΕΝΑΚΟΣΙΟΥΣ ΕΞΗΚΟΣΤΩ ΠΡΩΤΩ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΙΟΝ



*Διαμαρζίζω*  
*Πέτρος Δουρνιούδης*  
*Γεωργ. Σαμαράς*  
*Κων. Γ. Τελεβούνι*  
*Αντών. Βλάχο*  
*της υπ' αριθμ. 2*  
*Α. Καραϊσκάκης*  
*Α. Κωνσταντίνου*

Τιμητικόν ψήφισμα τῆς Κοινότητος Ζαγοράς, δοθὲν εἰς τὸν λόγιον Ἄπ. Γ. Κωνσταντινίδην εἰς πάνδημον ἐορτήν. Συνετάχθη ὑπὸ τοῦ φιλολόγου Βαγγέλη Σκουβαρά.



ΡΗΓΑΣ ΑΠΟΣΤ. ΠΑΝΤΟΣ

Ἐγεννήθη ἐν Ζαγορᾷ τοῦ Πηλίου τὸ ἔτος 1886. Ἐνεγράφη εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τοῦ Ἔθν. Πανεπιστημίου λαβὼν τὸ Πτυχίον τῆς Νομικῆς. Μετέβη εἰς Grenoble τῆς Γαλλίας ὅπου διέμεινεν ἐπὶ τετραετίαν. Ἐλαβε μέρος εἰς τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους, ἐξελέγη δις Βουλευτῆς Μαγνησίας, ἐξυπηρετήσας ποικιλοτρόπως τόσοσιν τὴν γενετείραν του ὅσον καὶ ὀλόκληρον τὸν Νομόν Μαγνησίας διὰ τῶν δραστηρίων ἐνεργειῶν του. Ἐκ τῶν κυριωτέρων εἶναι ἡ διάσωσις τοῦ Κληροδοτήματος Κίμωνος Πανταζοπούλου, καθ' ἣν μεταβῆς εἰς Σμύρνην, μετὰ τοῦ ἀειμνήστου ὑπουργοῦ Βοζίκη ἐφρόντισε τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς περιουσίας τοῦ ἐν λόγω ἐβεργέτου καὶ τὴν κατάθεσιν τοῦ κληροδοτήματος εἰς τὴν Ἴονικὴν Τράπεζαν Ἑλλάδος πρό τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς. Διὰ τῶν χρημάτων τοῦ Κληροδοτήματος Κίμωνος Πανταζοπούλου κατεσκευάσθη τὸ Κτήριο, εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ ὁποίου στεγάζεται σήμερον ἡ ἱστορικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ζαγοράς, ἀριθμοῦσα ἱκανὰς χιλιάδας τόμων. Διεκρίνετο διὰ τὸν ἠθικόν του χαρακτήρα καὶ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὴν γενετείραν του. Ἀπεβίωσε τὴν 28ην Σεπτεμβρίου τοῦ 1936 ἐξ ἐγκεφαλικῆς ἀιμορραγίας, εἰς ἡλικίαν 49 ἐτῶν, καταλιπὼν ἀγαθὴν μνήμην τόσοσιν εἰς τοὺς συντοπίτας του Ζαγοριανοὺς, ὅσον καὶ εἰς ὀλόκληρον τὸ Πῆλιον.



ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΠΟΣΤ. ΠΑΝΤΟΣ

Ὁ Ἰωάννης Ἀποστόλου Πάντος ἐγεννήθη ἐν Ζαγορᾷ τοῦ Πηλίου τὸ ἔτος 1890. Τὰς Γυμνασιακὰς σπουδὰς του διήλθεν ἐν Βόλῳ καὶ μετὰ ἐνεγράφη εἰς τὴν Ἱατρικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βερολίνου. Κατὰ τὸ 1912 καὶ ἐνῶ ἦτο φοιτητῆς κατήλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ κατετάγη εἰς τὸν Στρατόν. Μετὰ τοὺς Βαλκανικοὺς Πολέμους ἀνεχώρησε καὶ πάλιν εἰς Βερολίνον. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπανῆλθε κατὰ τὸ 1917, εἰς τὸν Α'. Παγκόσμιον πόλεμον, καὶ κατετάγη ἐκ νέου εἰς τὸν Στρατόν ὡς ὑγειονομικὸς ἀξιωματικός, ὑπηρετήσας εἰς τὴν ζώνην τῶν πρόσω. Ἀκολούθως ὑπηρετήσεν εἰς διάφορα στρατιωτικὰ Νοσοκομεῖα, τὰ ὅποια ἐτέλουν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Βασιλείσσης Σοφίας. Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν ἐγνώρισε τὸν Βασιλέα Κωνσταντίνον καὶ τὴν Βασιλικὴν οἰκογένειαν, συνδεθεὶς μετ' αὐτῆς διὰ φιλικῶν δεσμῶν. Μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1922 καὶ τὴν ἐκθρόνισιν τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου, ἠκολούθησε τοὺς Βασιλεῖς εἰς τὴν ἐξορίαν εἰς Παλέρμον τῆς Ἰταλίας ὡς ἰδιαίτερος ἰατρός των. Ὑπῆρξεν ἐκ τῶν πλέον οἰκείων προσώπων τοῦ περιβάλλοντος τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως. Ἀνεμίχθη εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ τὸ 1935 ἐξελέγη βουλευτῆς Μαγνησίας. Διετέλεσε κατ' ἐπανάληψιν Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ζαγοράς, ἐργασθεὶς ἀόκνως διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς κομπολόεω. Αἱ ὑπηρεσίαι του πρὸς τὴν γενετείραν του καὶ ἰδίως κατὰ τὰς σκληρὰς ἡμέρας τῆς κατοχῆς, θὰ μείνουν ἀλησμόνητοι. Τὸ 1946 διωρίσθη Νομάρχης Εὐβοίας. Διετέλεσε Πρόεδρος τοῦ ΠΙΚΠΑ Βόλου. Ἀπέθανε τὴν 1ην Νοεμβρίου 1956.